

Noen (første) kommentarer til rapporten fra Arbeids- og sosialdepartementet om ny pensjonsordning i offentlig sektor

Aktuarielle kommentarer om premie og litt til

- Modellen
- Premien i ny tjenestepensjonsordning
- Konkurransen blant pensjonsleverandører?
- Ny AFP

Modellen

- Foreslått ny alderspensjon har hovedtrekk fra folketrygden (og hybridpensjon):
 - Alleårsopptjening
 - Beregnes uavhengig av folketrygden
 - G-regulering av pensjonsbeholdning før uttak
 - Fleksibelt uttak
 - Livsvarig utbetaling
- Overgang fra dagens sluttlønnbaserte ordning med krav til 30 års tjenestetid til alleårsopptjening kan neppe bli smertefri
 - Enkelte grupper kan få dårligere pensjon enn med dagens ordning
 - Andre grupper kan få bedre pensjon enn med dagens ordning

Aktuarielle kommentarer om premie og litt til

- Modellen
- Premien i ny tjenstepensjonsordning
- Konkurransen blant pensjonsleverandører?
- Ny AFP

Premien i offentlig sektor

- Statlig sektor:
 - pay as you go (dagens inntekter skal dekke dagens utgifter)
- Statlig sektor, områder med fiktive fond:
 - Betaler premie som om det var fondsoppbygging
- Kommunal sektor:
 - Fondsoppbygging

Premie i kommunal sektor

- Årlig premie
- Reguleringspremie
- Bruttogarantipremie
- Omkostninger mm
- Premieutjevning for å sikre alders- og kjønnsnøytralitet i premiebetalingen

- Foreslått ny ordning vil ha de samme premielementene

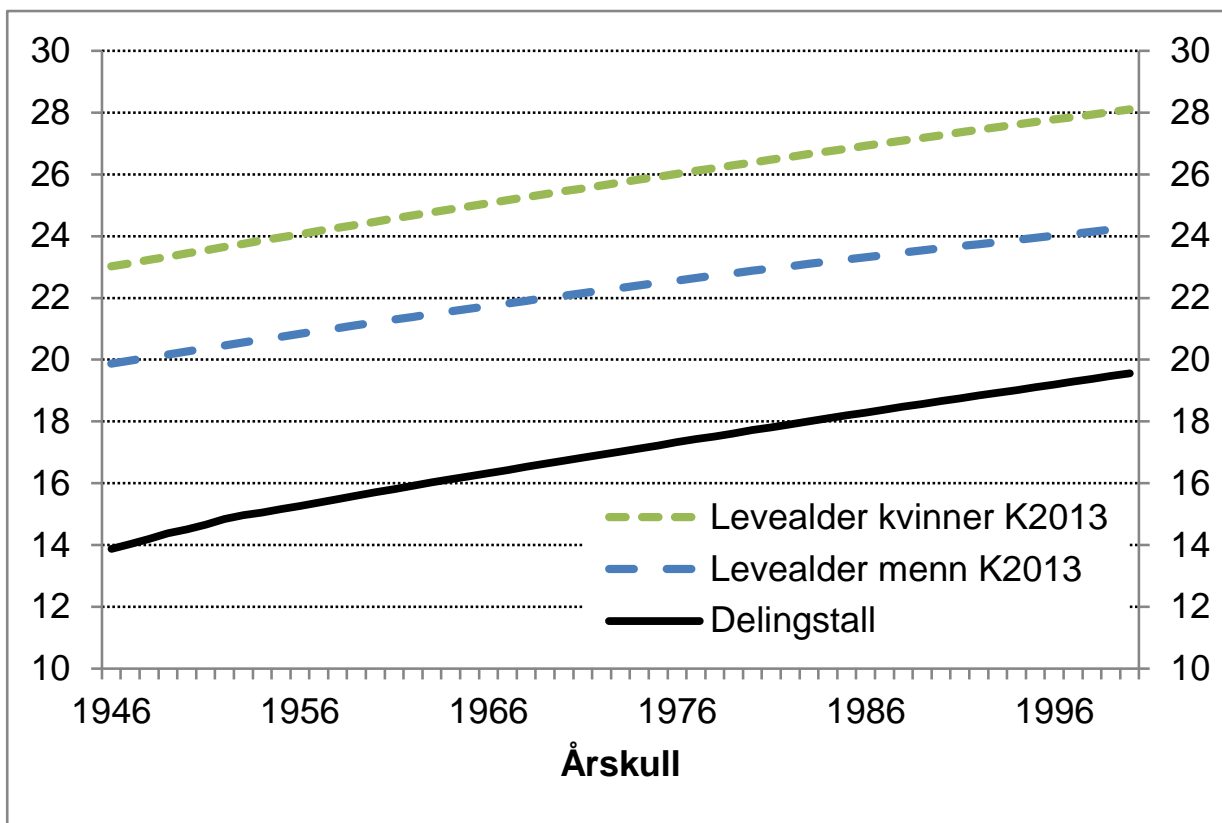
Delingstall

- Folketrygdens delingstall inneholder forutsetninger om:
 - Forventet gjenstående levetid ved eks. 67 år i befolkningen
 - Dødelighetsarv frem til eks. 67 år
 - Underregulering av folketrygden i utbetalingsperioden
- Pensjonsleverandørenes forventete gjenstående levetid er basert på:
 - Kjønn
 - Annen statistikk enn befolkningen – yrkesaktive antas å leve lenger enn gjennomsnittet av befolkningen

Delingstall og forventet gjenstående levetid

Figur 5.1 Forventet gjenstående levealder ved 67 år for menn og kvinner ifølge K2013 og folketrygdens delingstall ved 67 år. Årskullene 1946–2000

Kilde: Arbeidsrapporten til ASD

-
- Pensjonsbeholdningen bak opptjent pensjon må tilvare det som er nødvendig etter pensjonsleverandørens forutsetninger om levetid, ikke etter folketrygdens delingstall

Premie forskjellig fra årlig opptjening

- Opptjening til pensjonsbeholdning x % av lønn
- Premien :
 - x % av lønn
 - + 30 % pga justering for forskjeller mellom folketrygdens delingstall og levetidsforutsetningene hos den enkelte pensjonsleverandør
 - +/- justering for kjønn ut fra levetidsforutsetninger
 - - dødelighetsarv, enten reell eller etter dødelighetsforutsetninger hos den enkelte pensjonsleverandør
 - - ev. antagelser om avkastning (bør være 0?)

Høyere eller lavere premie enn før

- Pensjonsnivåene er ikke satt, så det er ikke klart
 - Avhenger også av AFP-løsning og nivå
- Beregningene i rapporten peker i flere retninger
- Gammel modell og premieberegning vil fortsatt gjelde en rekke årskull
 - Ny modell bare på ny opptjening for nye årskull?
 - Hva med de som i dag er uføre?

Aktuarielle kommentarer og litt til

- Modellen
- Premien i ny tjenstepensjonsordning
- Konkurransen blant pensjonsleverandører?
- Ny AFP

Konkurransen i markedet

- Hadde vært lettere om ny alderspensjon var likere hybridpensjon (eller burde hybridpensjonen bli likere forslaget?)
- Noen forskjeller fra hybridpensjon:
 - Foreslått alderspensjon benytter folketrygdens delingstall ved fastsettelse av pensjon, ikke forventet gjenstående levetid
 - Foreslått alderspensjon tilføres *beregnet* ikke *reell* dødelighetsarv
 - Foreslått alderspensjon tar hensyn til tilført dødelighetsarv ved premieinnbetaling
 - Unngår variasjoner i dødelighetsantagelser hos de forskjellige pensjonsleverandørene, dvs. likere pensjon for de ansatte
 - Foreslått alderspensjon har kjønnsnøytral opptjening
 - Større Solvens II krav?

Konkurransen i markedet

- Det *kan* bli konkurranse dersom det er mulig for nye pensjonsleverandører å kun ha ansvaret for ny opptjening
- Ordningen vil fremdeles være basert på premieutjevning og kjønnsnøytraltet
- Pensjonsbeholdning for personer som slutter skal fortsatt reguleres av tidligere arbeidsgiver
- Mange momenter som fremdeles gjør produktet svært annerledes enn ny tjenstepensjon i privat sektor (hybridpensjon)
- Vil noen flere pensjonsleverandører tilby dette?
- Vil markedet ha tillit til nye pensjonsleverandører?

Aktuarielle kommentarer og litt til

- Modellen
- Premien i ny tjenstepensjonsordning
- Konkurransen blant pensjonsleverandører?
- Ny AFP

Ny AFP

- Sundvollenerklæringen:
«.... Dette innebærer blant annet at man sammen med partene i arbeidslivet finner løsninger som reduserer forskjellene mellom pensjonssystemene i privat og offentlig sektor.»
- Store forskjeller innen privat sektor
- I rapporten fremheves det særlig at AFP skal tilpasses privat sektor
 - Privat AFP har ikke bare positive egenskaper
 - Det er mange i privat sektor som ikke er med i AFP-ordningen!
 - Må endre til beholdningstankegang
 - Må få med kvalifiseringstid på tvers av offentlig og privat sektor

Endret AFP i offentlig sektor

- AFP fra 62-67 år for de som ønsket gjøres om til en livsvarig ytelse til «alle»
- «Verdien» skal beholes:
 - Ingen som ellers ville tatt ut AFP med dagens regler vil kunne få samme pensjonsnivå som tidligere
 - med mindre alderspensjonen fra tjenestepensjonen økes tilstrekkelig samtidig
- Håndtering av uføre
- Håndtering av andre som ikke har rett på AFP

«Verdien» av AFP kan videreføres

- Hva er «verdien»?
 - Er det at kostnadene ikke skal øke?
 - Ev. at kostnadene sammen med tjenstepensjon ikke skal øke?
 - Eller verdien av pensjonen for den enkelte (åpenbart ikke)
- Dagens tjenstepensjonsordning får stadig økte kostnader:
 - Ved nedsettelse av grunnlagsrenten
 - Ved antagelser om lenger levetid (ble motvirket av innføring av levealdersjustering i offentlig sektor)
 - Annet
- Dagens ordning kan også få lavere kostnader:
 - Som ved innføring av levealdersjustering
 - Som ved innføring av ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjon i offentlig tjenstepensjon

Forenklet eksempel på at «verdien» beholdes

- Uttak av AFP fra 62 år:
 - 3,4 av 10 personer
 - Kr 270 000 i AFP (folketrygdberegnet) i 5 år
 - Totalt utbetalt kr 4 590 000
- Uttak av ny AFP der alle 10 skal få noe:
 - Antar forventet gjenstående levetid på 22 år for alle
 - 4 590 000 kr fordelt på 22 år og 10 personer = kr 20 900 livsvarig

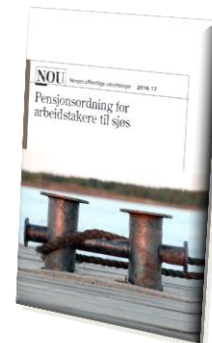
Hvem skal egentlig ha pensjon fra 62 år

- De som har nok opptjening i folketrygden
 - Ikke de med kort tjenestetid, lav inntekt, mye deltid (lav inntekt)
- Hva med en pensjonsordning målrettet for «sliterne» før ordinær pensjonsalder (som var hensikten med AFP)
- Har vi definert bort «sliterne», eller blir alle «slitne» senere?
- Kan vi ha høyere pensjonsnivåer om det velges kortere utbetalingstid?

Sjømannspensjon

- Er i dag en pensjon mellom 60 og 67 år
- Foreslått:
 - Flere enn før får pensjon
 - Fortsatt tidligpensjon (ville gitt svært lite pensjon fra 62 år om den ble gjort om til livsvarig og flere skulle få)
 - Kan arbeide ved siden av uttak av pensjon
 - Kan velge utbetalingsperiode, kan tas ut over minimum 5 år med start mellom 62 og 70 år
 - Opptjening også ved arbeid etter 62 år

Alternative utforminger av AFP

- Hvis AFP ikke er en førtidspensjonsordning, hvorfor skal det da være en egen ordning?
 - Privat sektor: billig ordning, sponset av staten
 - Offentlig sektor: ?
- Omfatter ikke alle
- Alternativer som kan omfatte alle:
 - Øke opptjeningen i folketrygden med 0,314 %
 - Øke opptjening i både offentlig og privat sektor med pålagte innskudd tilsvarende 0,314 % i årlig pensjonsopptjening (justert for forskjellen mellom delingstall og forventet gjenstående levetid i forsikring i privat tjenstepensjon)

(Litt flere tilpasninger om det skal tilsvare dagens private AFP som bare gir opptjening for lønn mellom 1 og 7,1 G)

Avsluttende kommentarer

- Bra start på arbeidet med ny offentlig tjenestepensjon
- Mange forhold som er diskutert
- Men en del igjen ...

